

Marosi György

Csomagolóanyagok spektroszkópiai vizsgálata és környezetkímélő technológiája

Mottó:

"Mit tehetnek tehát a tanárok?"

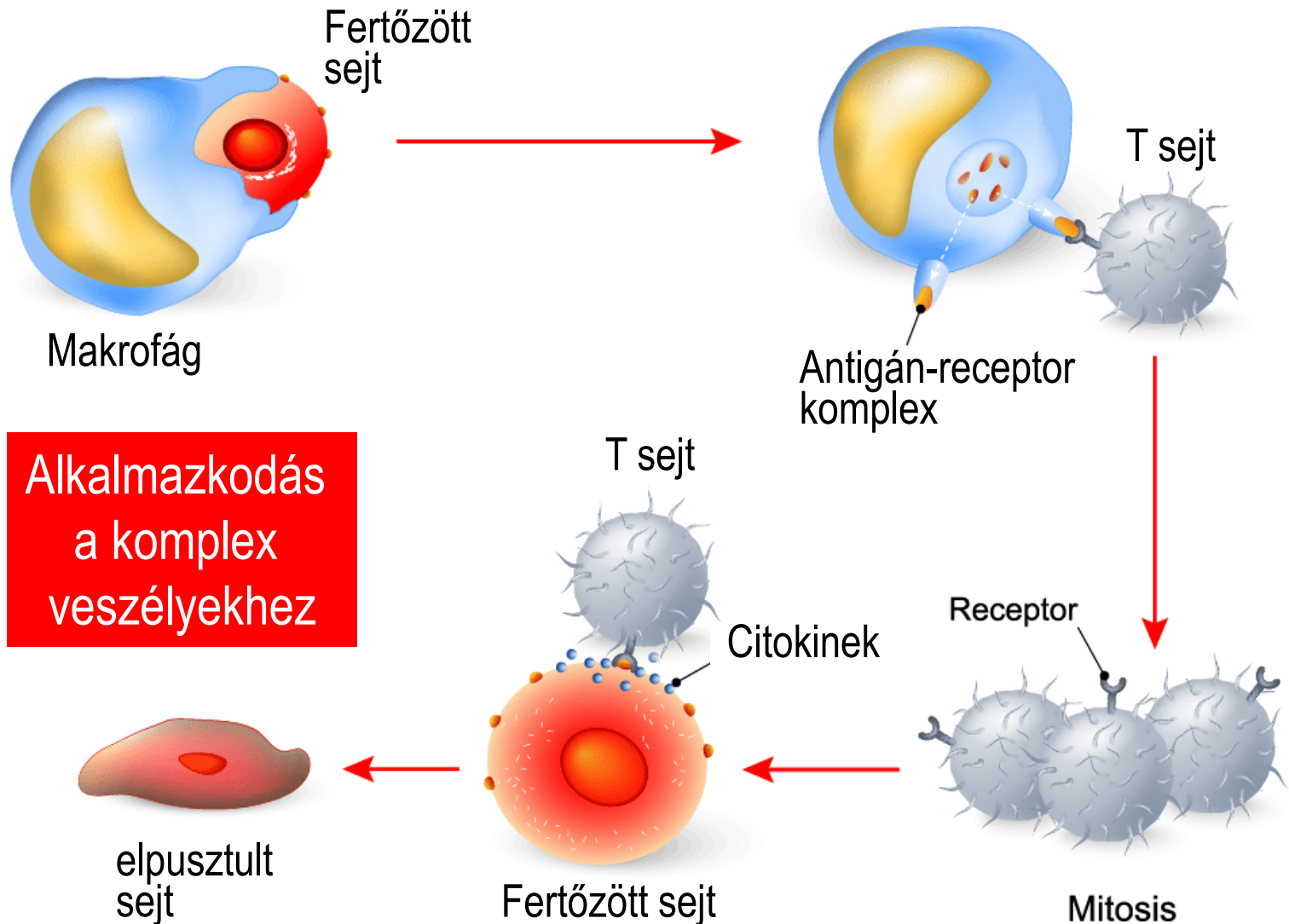
*Ráébreszthetnek arra, ami nem valódi,
de nem mutathatják meg a Valóságot."*

**Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Szerves Kémia és Technológia Tanszék**

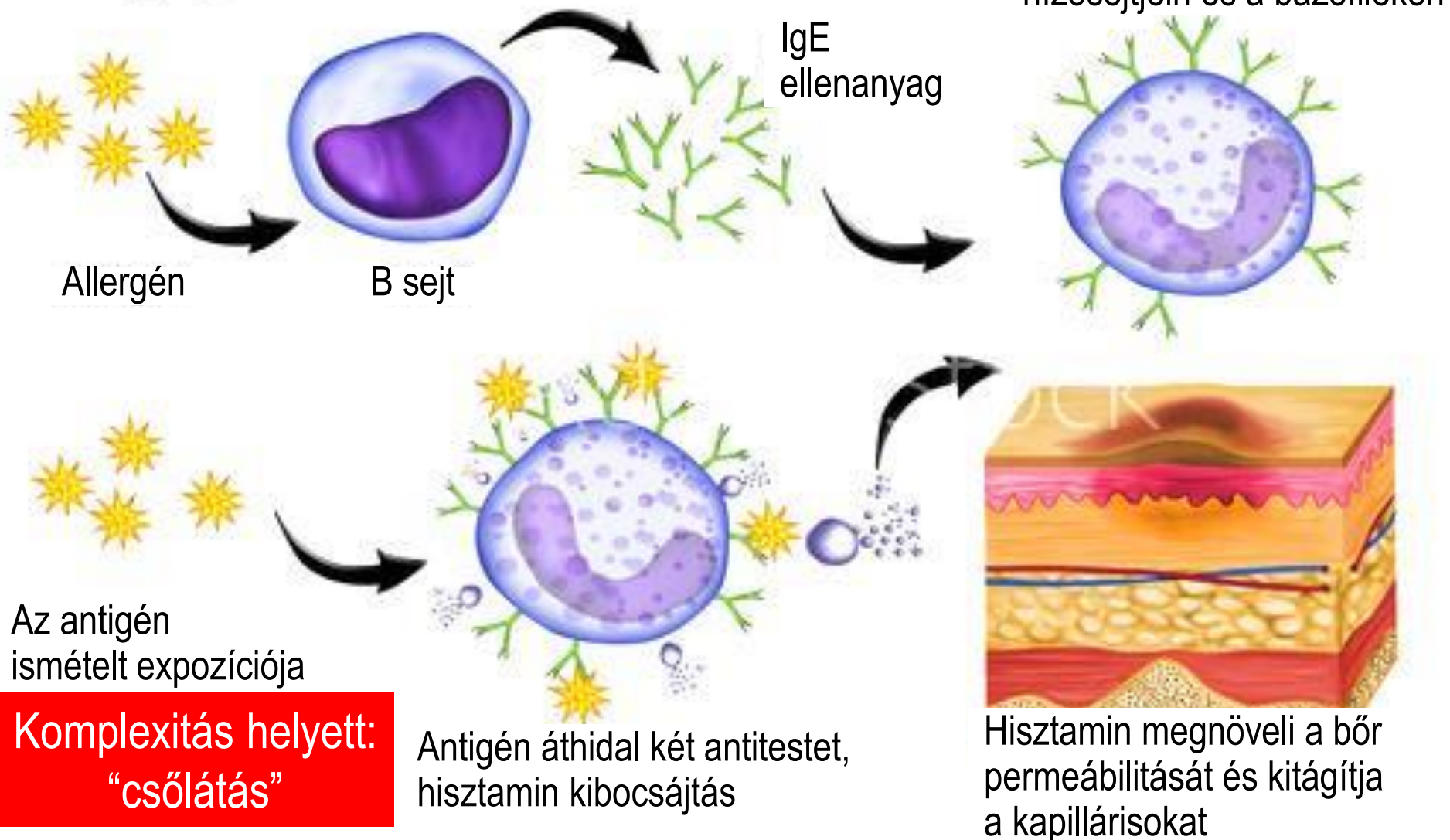
Az immun rendszer működése: látszólag tökéletes hierarchikus szabályozás

Az immun rendszer működése: majdnem tökéletes

De: túl gyors változások hatására

allergiás túlérzékenység:

Komplexitás helyett:
"csőlátás"

Társadalom $\leftrightarrow$ élő szervezet

komplex szemlélet helyett: leegyszerűsítő általánosítás a csomagolóanyagok környezetkárosításáról
Greenpeace műanyagellenes mozgalom
[#BreakFreeFromPlastic](#)-kampány.

Bonyolultabb üzenetek nem hatnak az átlagos internetezőkre.

PROVOKATÍV

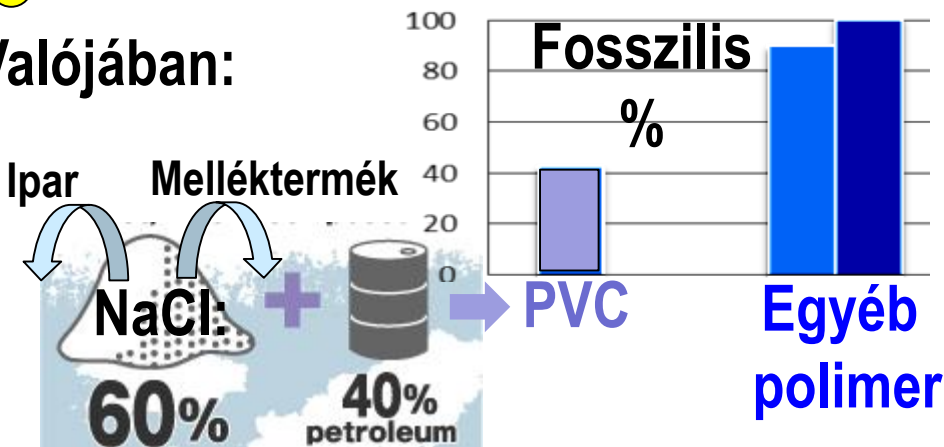
KÉRDÉSEK

„A környezettudatos fogyasztó következetesen kerüli a PVC-ből készült csomagolóanyagot”???

„A PVC gyártása súlyos környezetszennyezéssel jár, használata és hulladékkezelése (különösen elégetése) egészségkárosítással veszélyeztet. Savas dolgok oldják, élelmiszereknél is nagy a kioldódás veszélye.”

Valójában:

Biztonságos gyógyszer csomagolás

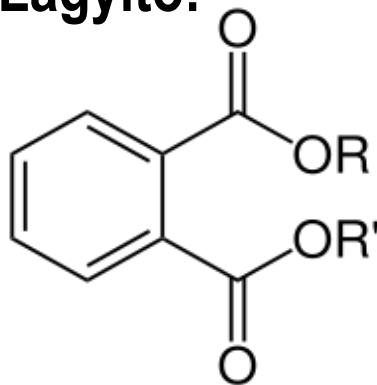

1. Az égetési technológia fejlődésének eredményeként a dioxin kibocsátás kb. 98%-kal csökkent a 1999-es szinthez képest.
2. A szelektív PVC hulladék újrafeldolgozható.

De: hulladékazonosítási és lágyító-azonosítási problémák!

Lágyító:

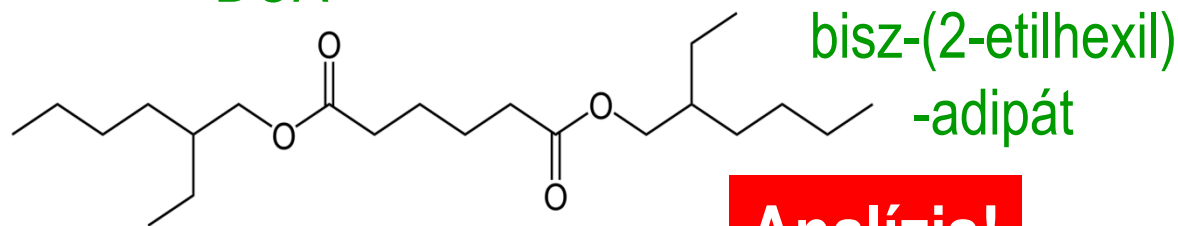
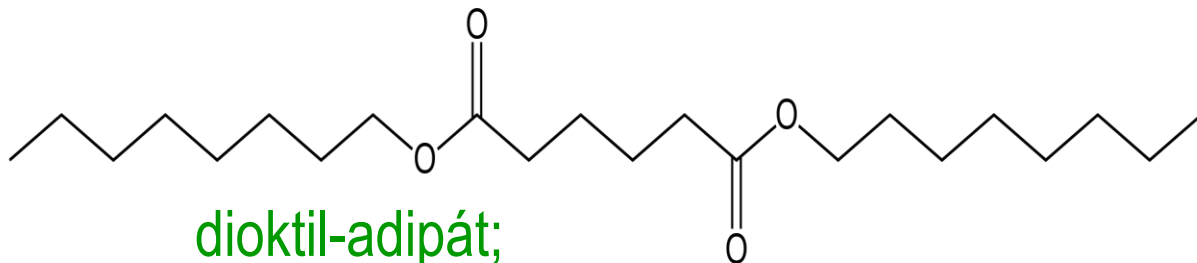
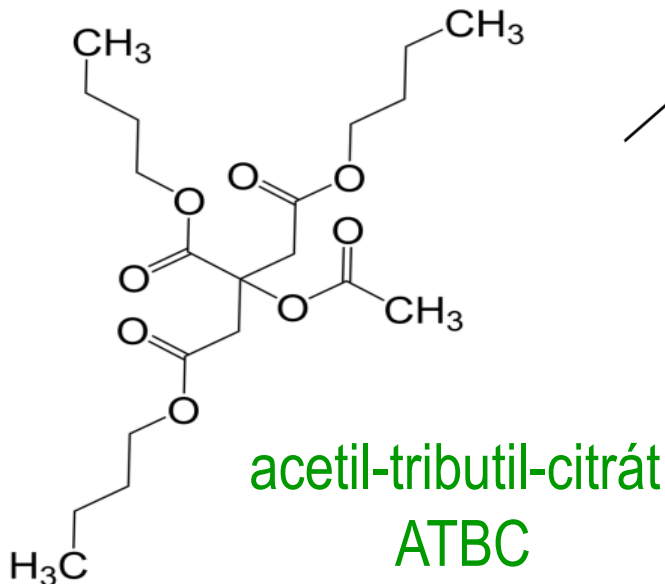

Pszeudohormon,
androgén-ellenes

- di-(2-etilhexil)-ftalátot (DEHP-t)
- dibutil-ftalát (DBP)
- benzil-butil-ftalát (BBP)
- diizononil-ftalát (DINP)
- diizodecil-ftalát (DIDP)
- di-n-oktil-ftalát (DNOP)

Gyerekeknek engedélyezett
Koncentráció: max. 0,1%.

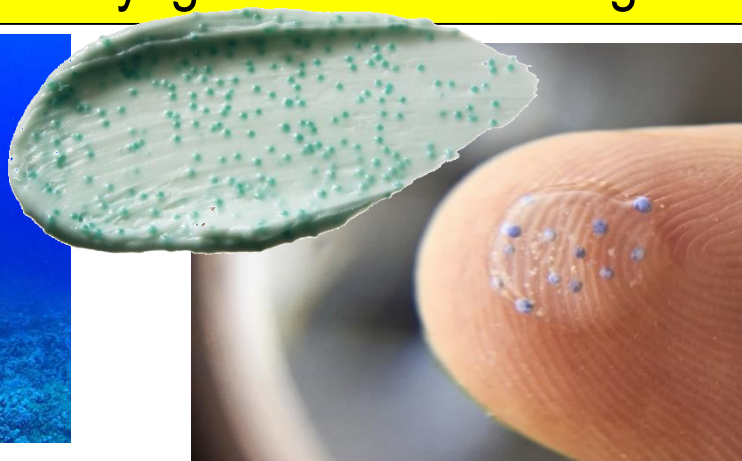
Ártalmatlan lágyítók:

Analízis!

„A PP, PE csomagolás „örökre” megmarad, veszélyes mikroműanyag lesz belőle”???

„A szatyrokat, elviteles dobozokat csak néhány percig használjuk, viszont olyan anyagból készülnek, amelyek örökre megmaradnak!
A toxikus mikroműanyag már a te vérkeringésedbe is bejutott!”

Valójában:

Újrafeldolgozás

Németországi Szövetségi Kockázatelemző Intézet: a mikroműanyagok nem jelentenek egészségi kockázatot az emberre.

**Hulladék-
égető**

WTE:

BRESCIA büszkesége

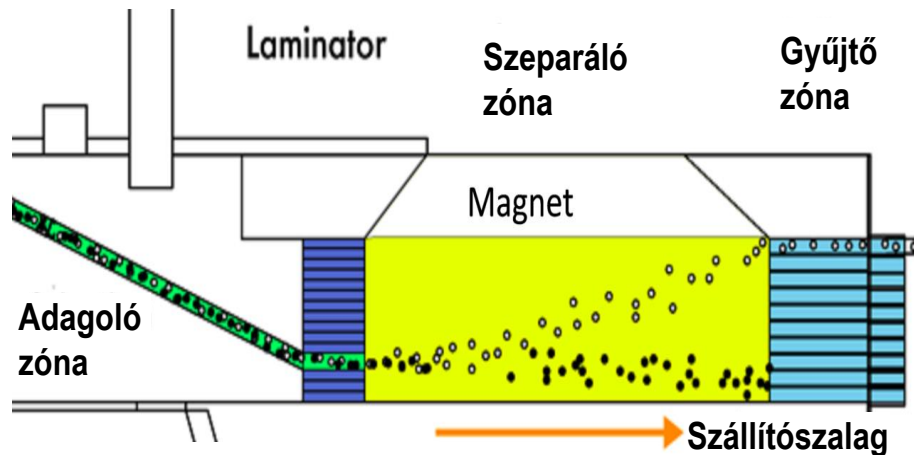
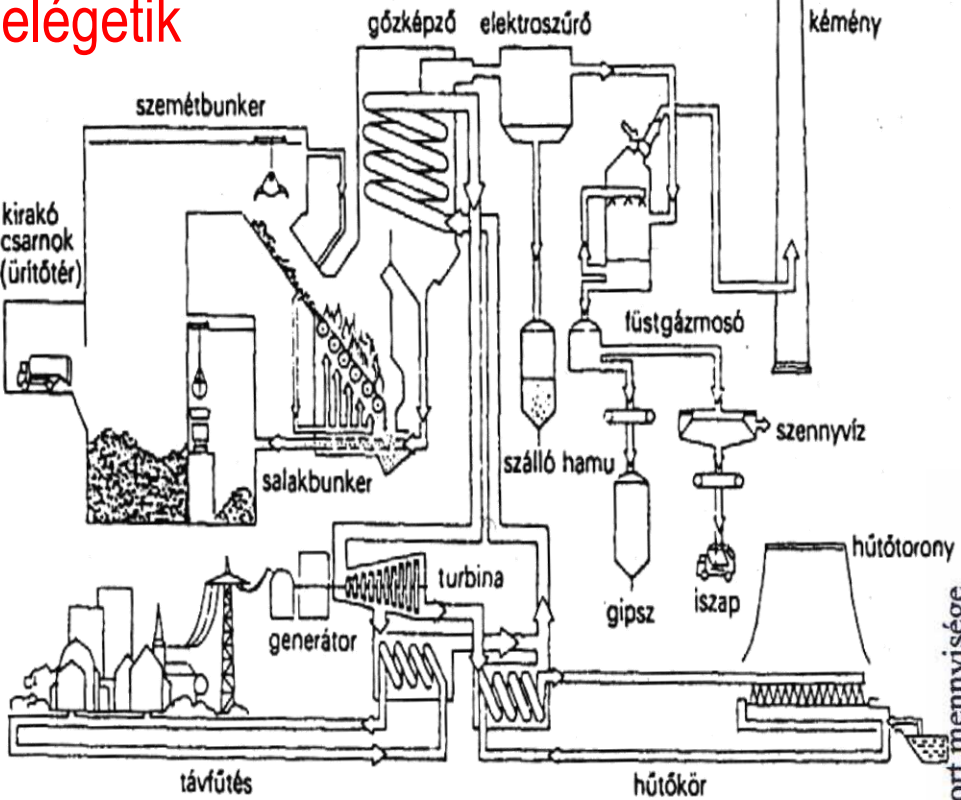
De: hány % éghető, szelektálható-e, hányszor újrafeldolgozható?

Budapesten a hulladék 60%-át elégetik

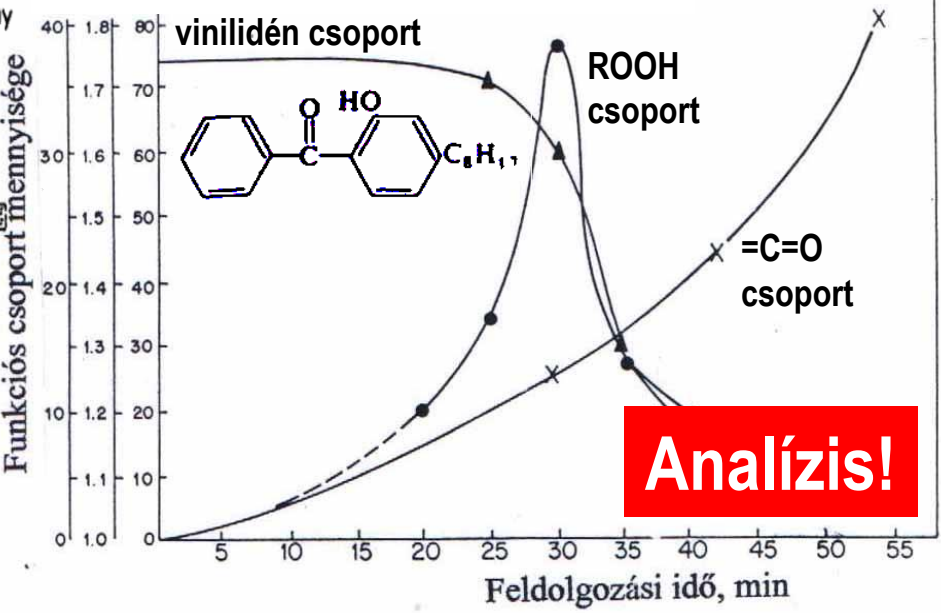
Mennyi lesz a salak?

Japánban 50%-át újrahasznosítják

Sűrűség alapú szétválasztás?

Stabilizátor koncentráció?

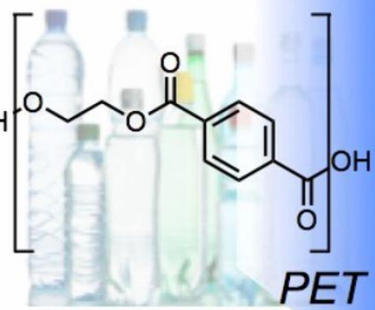
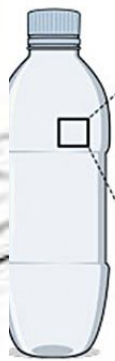
Fűtőanyag	Fűtőérték [MJ/kg]
Polietilén	43
Műanyag keverék	30-40
Települési szilárd hulladék	10

Analízis!

PET nem lebontható?

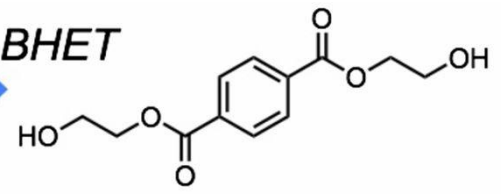
„Közel fél évezred, mire lebomlik egy PET palack”

Valójában:

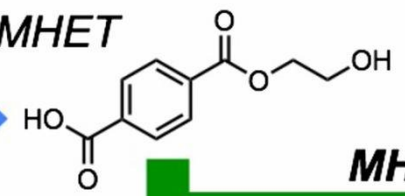

PETase

BHET

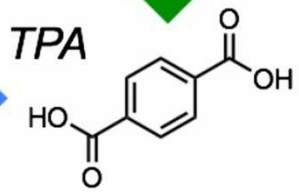

MHET

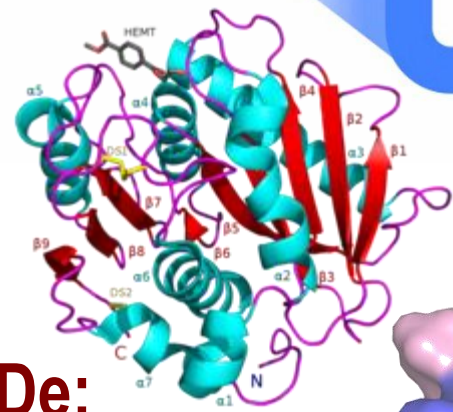
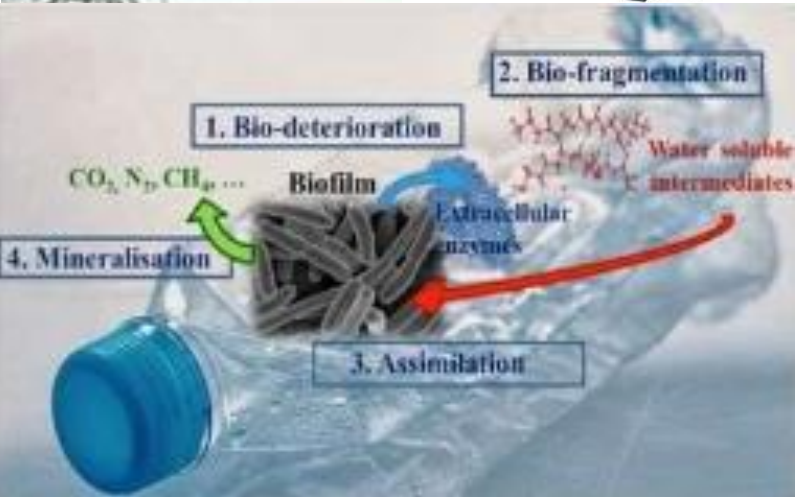
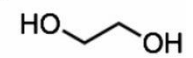

MHETase

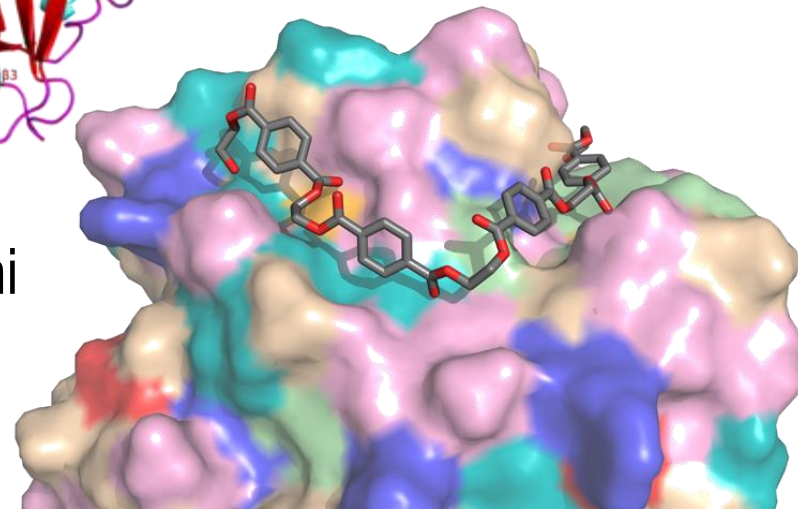
TPA

EG

De: meg kell érteni a hatást!

A felületen megtapadó biofilm

Analízis!

„A biopolimer gyártás és élelmiszerellátás egymás ellentéte”???

"2.6 tons of corn needed to produce 1 ton of plastic (PLA). One billion people worldwide are continually hungry.

The corn used to make PLA plastic would alleviate this suffering."

Valójában:

- A politejsav (PLA)
cukorcirokból is előállítható
- Nem a PLA miatt kell éhezni

De:

Válogatás szükségessége!
Potenciális toxikus hatás
a stabilizátor fajta, migráció
függvényében!
Stabilitás csökkenés lehetősége
pigment-kölcsönhatás miatt!

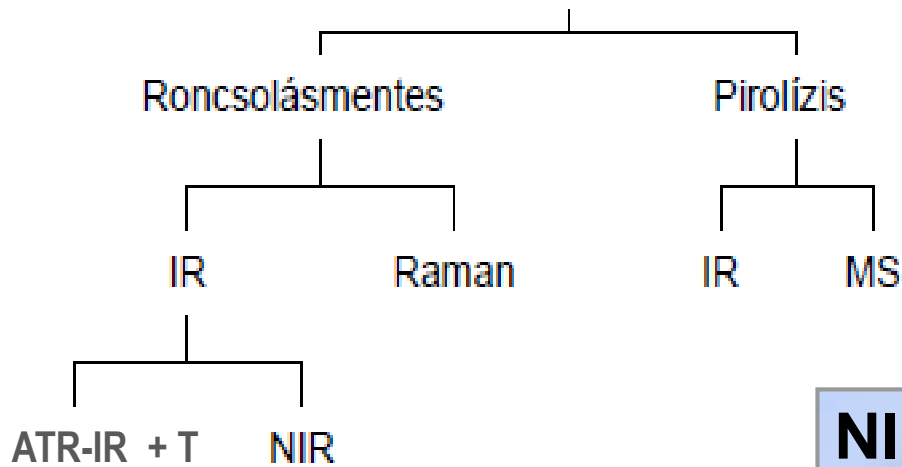

Analízis!

Műanyag azonosítás spektrometriai módszerei

GMP → QbD, PAT

Molekulaspektrometria

Roncsolásmentes vizsgálatok

IR, Raman:

összetett anyagok szerkezetéről is hordoznak információt.

Pirolízisen alapuló vizsgálatok

A bomlástermékeinek arányából következtetnek vissza az eredeti anyagra.

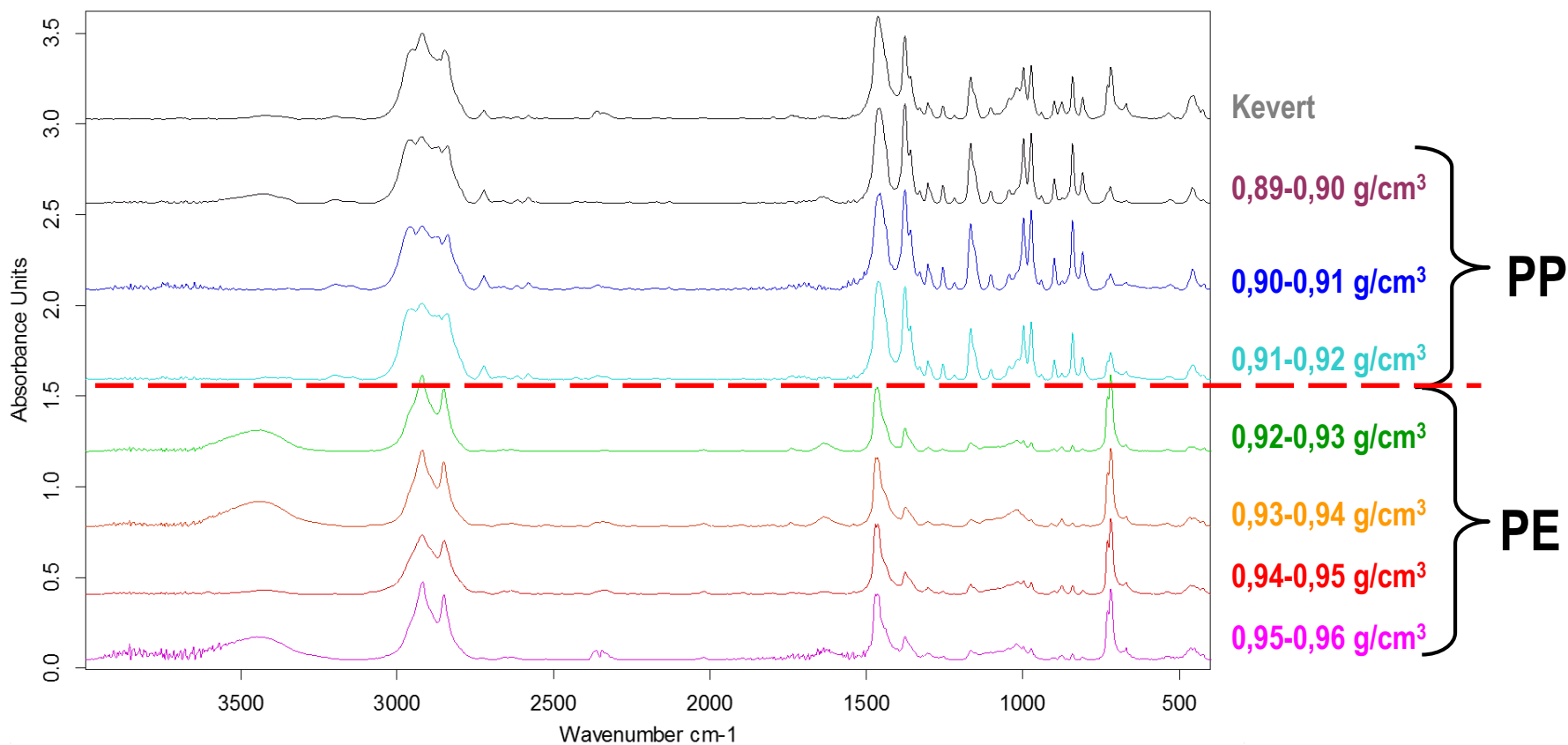

Raman:

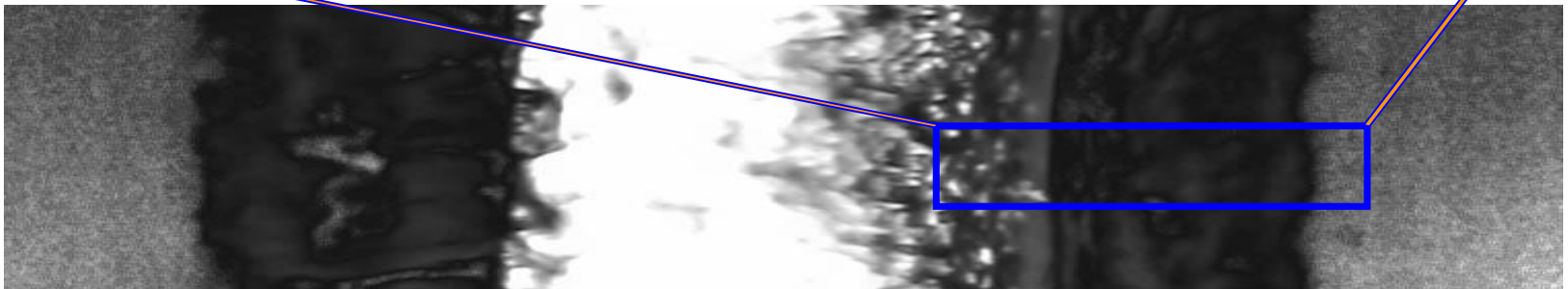
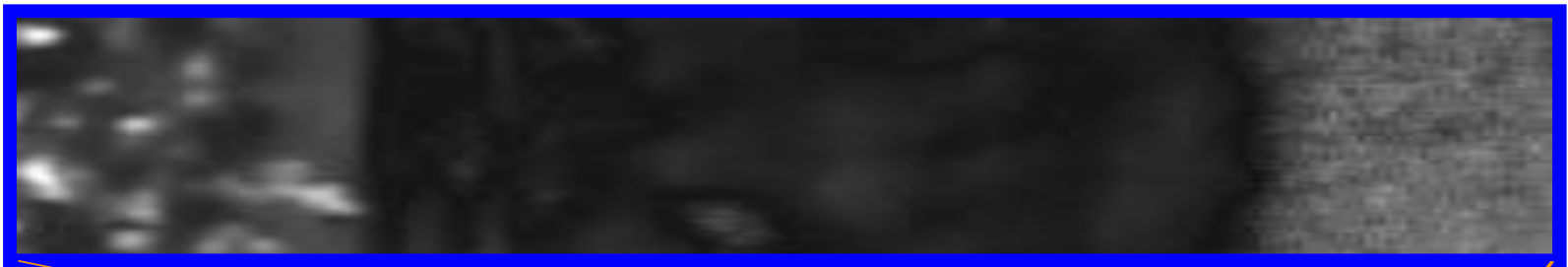
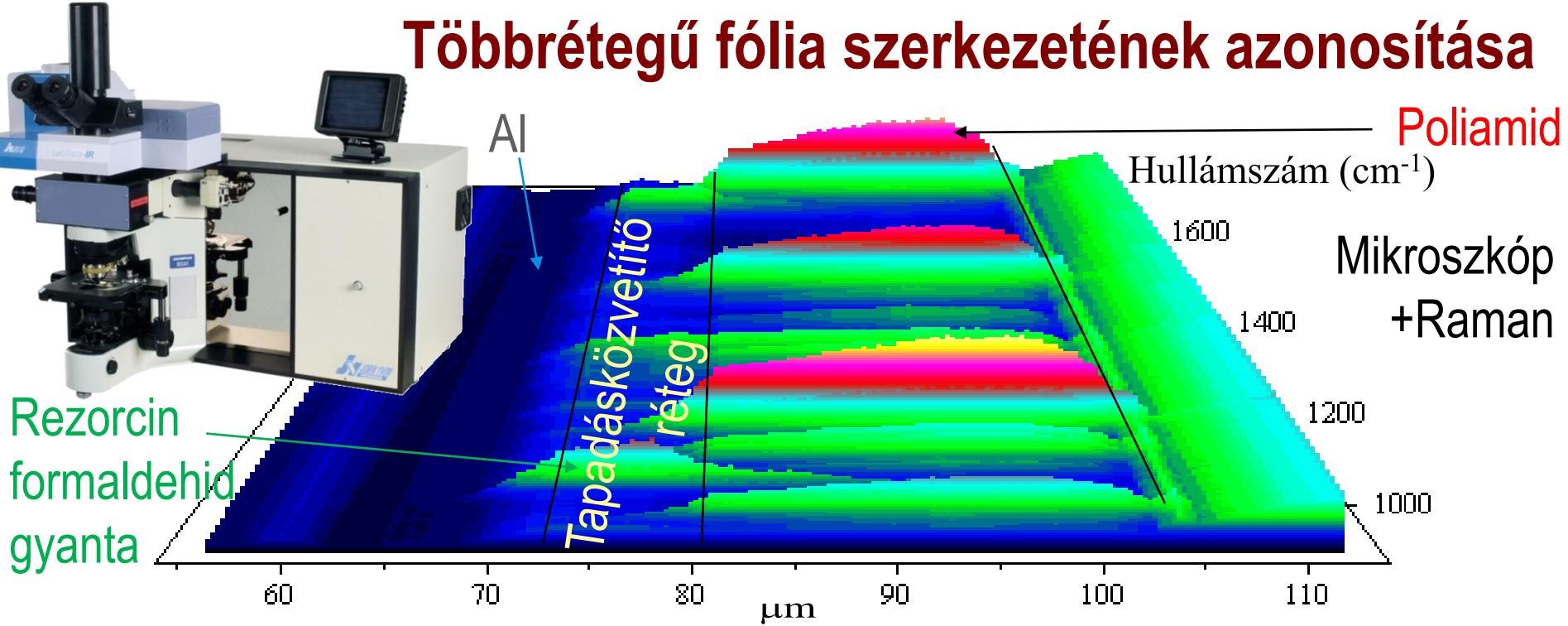
Sűrűségfrakciók spektroszkópai azonosítása

- a főkomponensek minőségi és mennyiségi azonosítása
- adalékok minőségi azonosítása

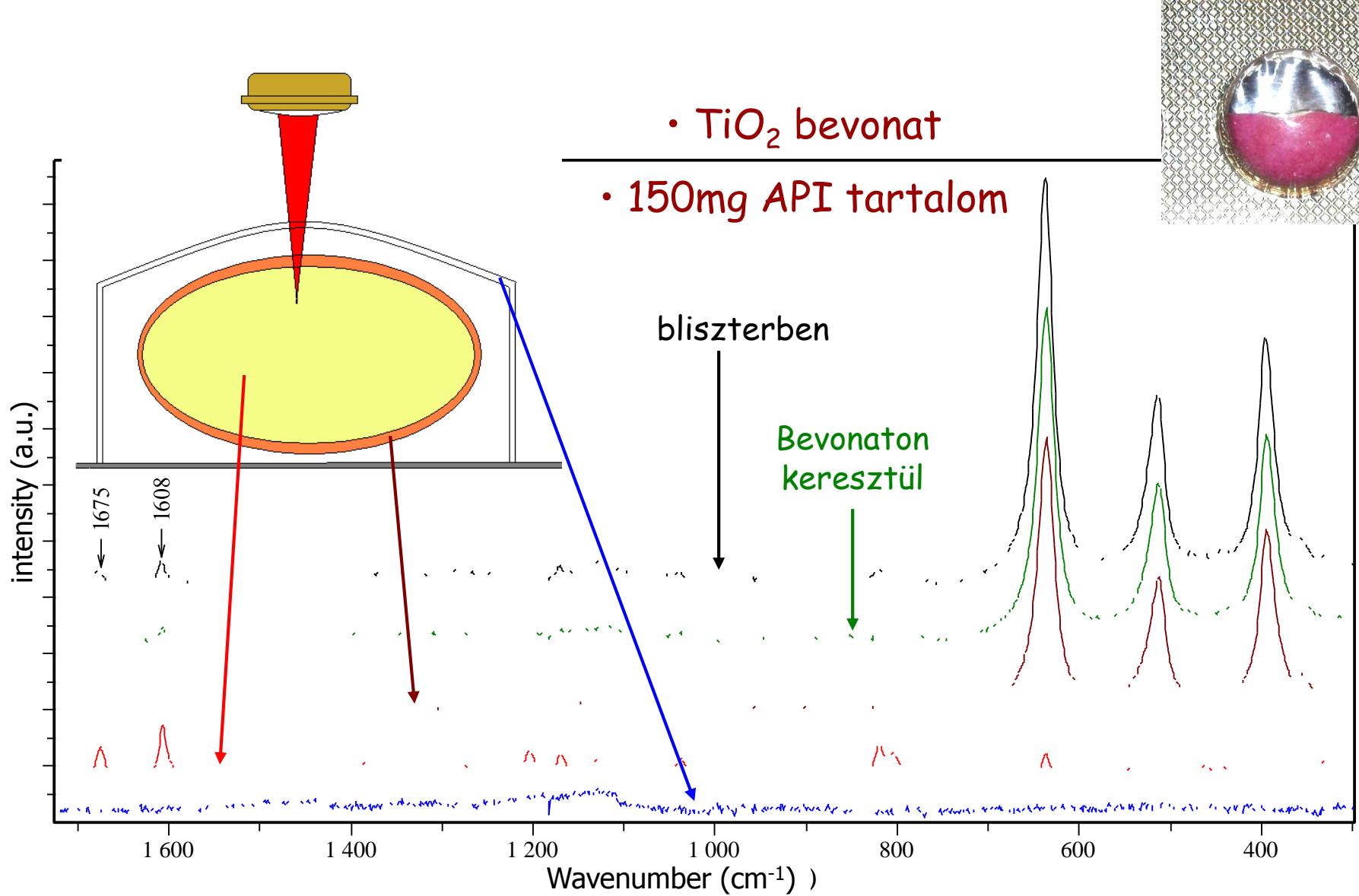

Főkomponens meghatározás a spektrumokban kemometriai módszerrel történhet.

Többrétegű fólia szerkezetének azonosítása

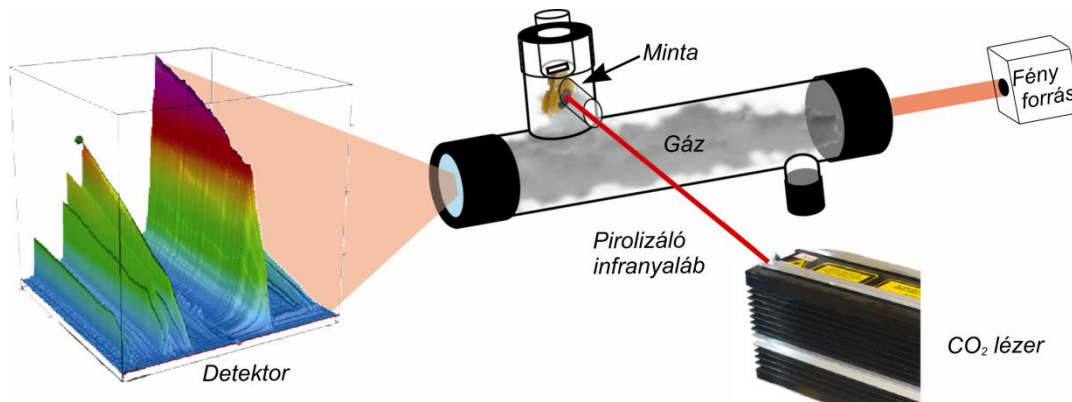
Gyártmányellenőrzés: *blisztercsomagoláson keresztül*

Az LP-FTIR módszer kifejlesztése

- A **hőközlés** hatására bekövetkező **gáz fázisú** változások detektálására alkalmas módszer.
- A CO₂ lézer (10,6 μm) modellezi pirolízis zónában lévő körülményeket.
- Az FTIR spektrométerrel folyamatosan nyomon követhető a gáz fázisban végbemenő változás,

Előnyök:
-Kis mintaigény
-Gyors mérés

Alkalmazhatóság

- A **bomlási mechanizmusok felderítése** polimerekben
- Égésgátló **hatásmechanizmusok megértése**
- Polimer hulladékokban a **fekete szemcsék azonosítása,** elemzése.

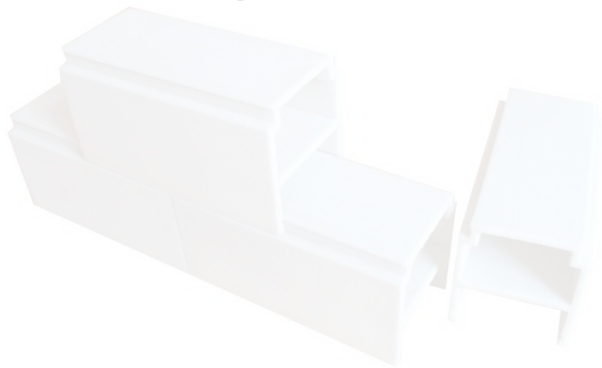
- **Pirolízis** megy végbe, gáz halmazállapotú termék keletkezésével.
- A keletkezett gáz ujjlenyomatszerűen jellemzi a mintát, ugyanis **vissza lehet követhettni a minta összetételére.**

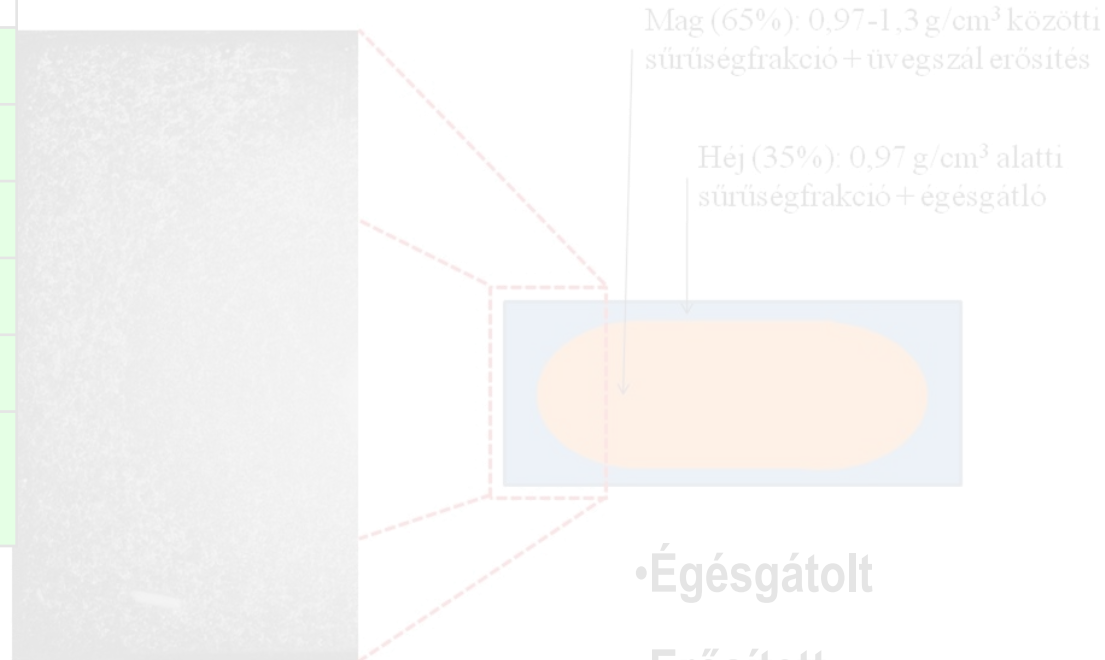
Termékek csomagolási hulladékokból

Ajánlott elválasztás	Kinyerés
$\rho < 0,92 \text{ g/cm}^3$	PP
$\rho = 0,92-0,94 \text{ g/cm}^3$	PP+PE
$\rho = 0,94-0,97 \text{ g/cm}^3$	PE
$\rho = 0,97-1 \text{ g/cm}^3$	Töltött PP
$\rho = 1-1,1 \text{ g/cm}^3$	PS/ABS
$\rho > 1,1 \text{ g/cm}^3$	Vegyes: gyanta+gumi

Építőelem

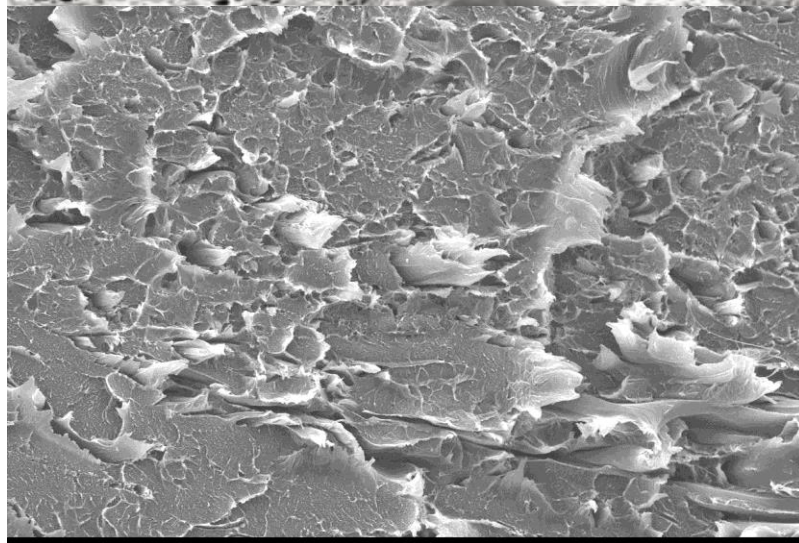
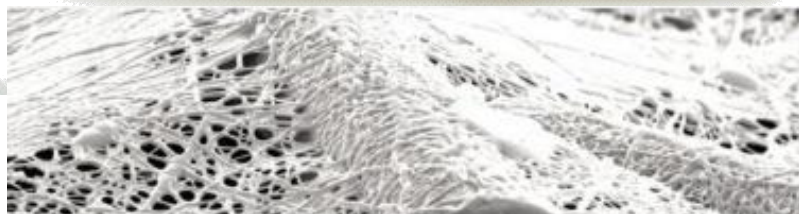
Kétrétegű fröccsöntés

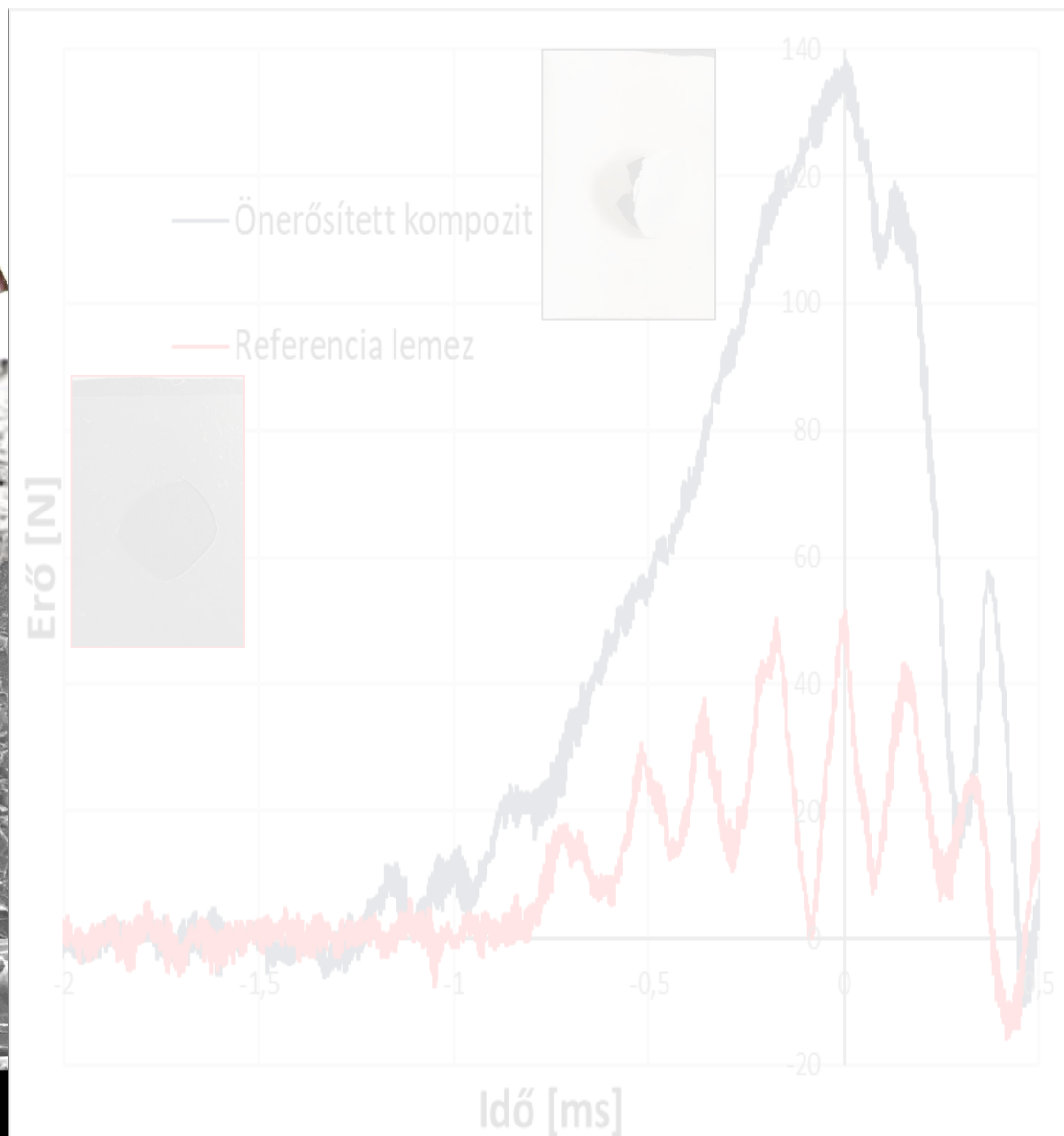
- Égésgátolt
- Erősített
- Könnyen felépíthető

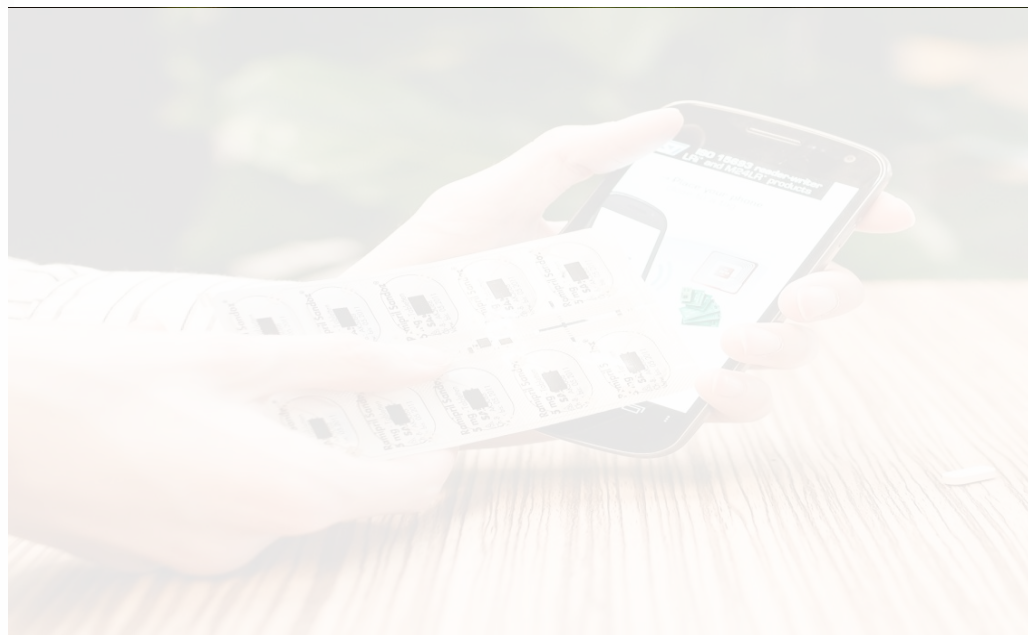
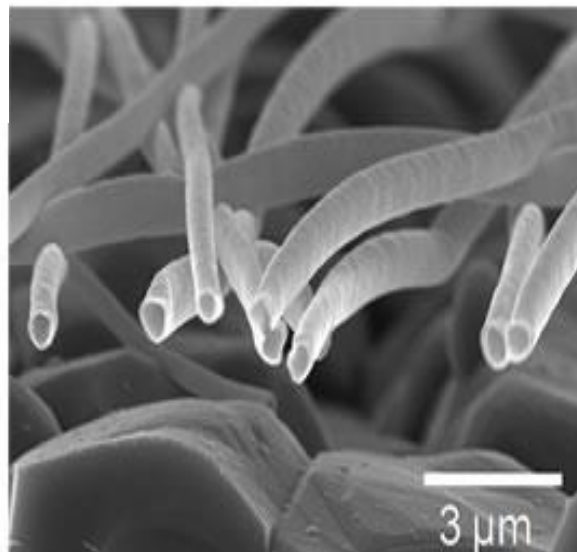
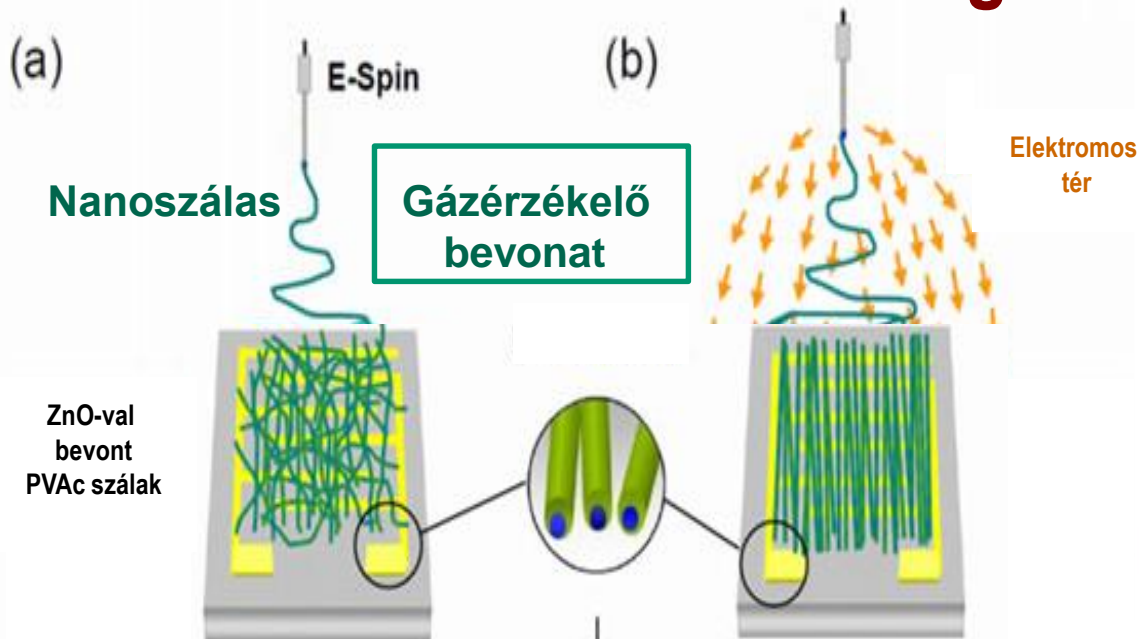
Nanoszállal erősített csomagolóanyag biopolimerből

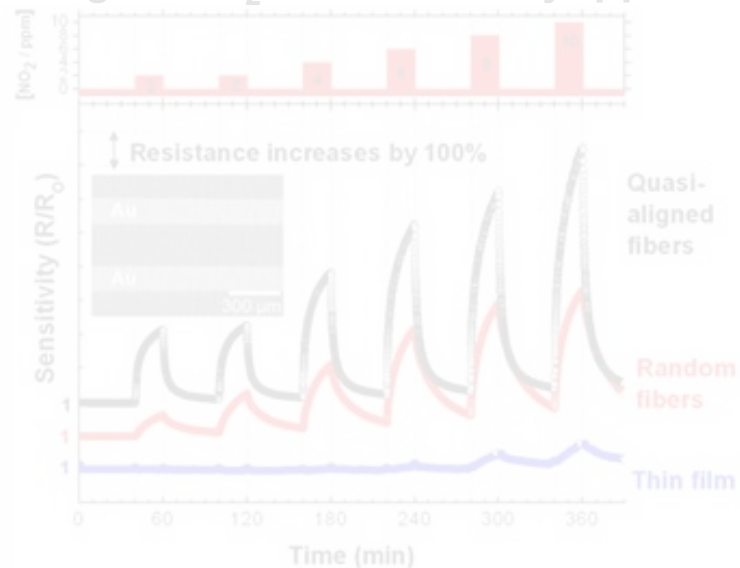
15kV X1,000 10µm 12 50 SEI

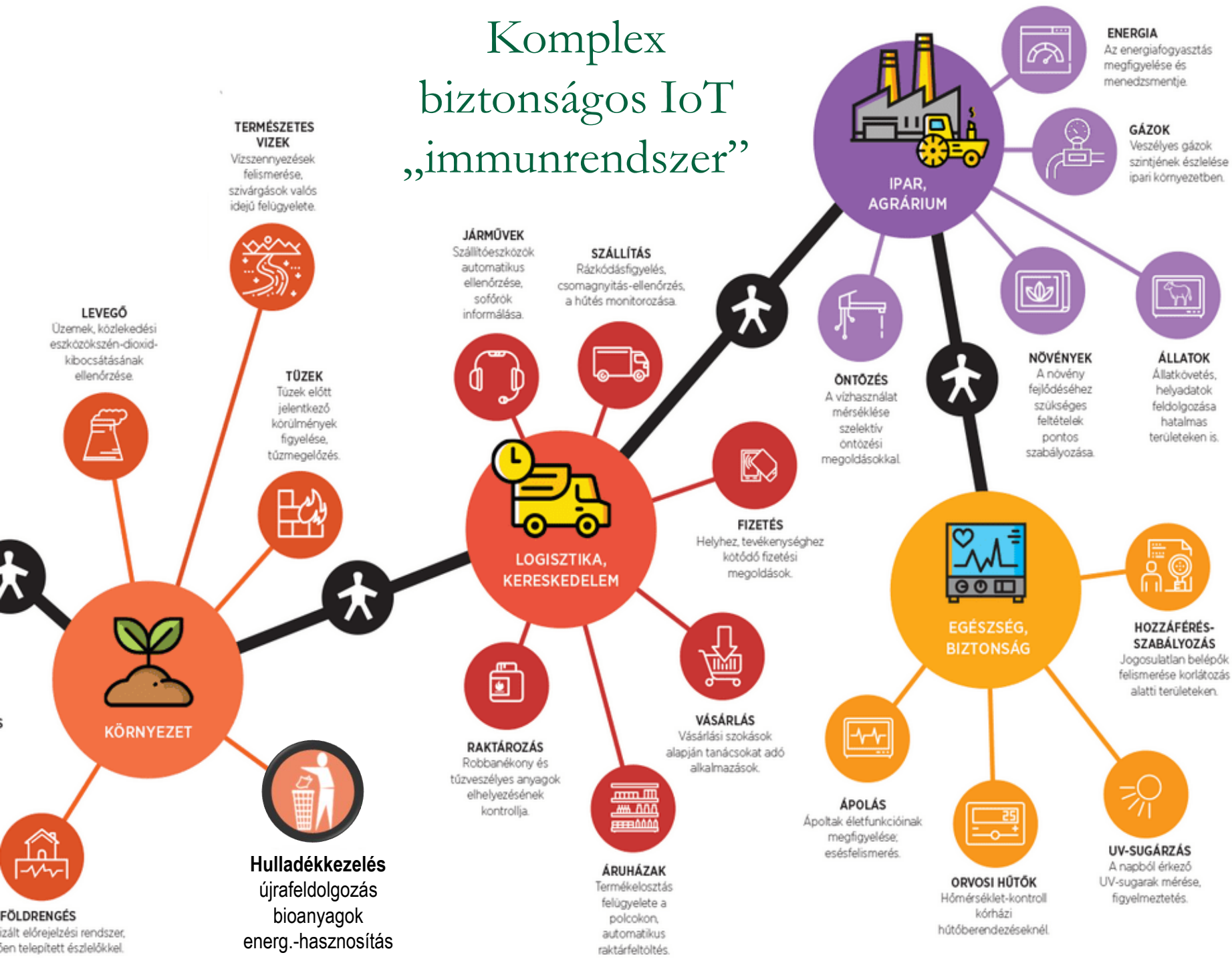
Nanoszállal bevont intelligens csomagolóanyag

A légtér NO₂ koncentrációja ppm-ben

Komplex biztonságos IoT „immunrendszer”

TERMÉSZETES VIZEK

Vízszennyezések felismerése, szivárgások valós idejű felügyelete.

LEVEGŐ

Üzemek, közlekedési eszközök szén-dioxid-kibocsátásának ellenőrzése.

TÜZEK

Tüzek előtt jelentkező körülmények figyelése, tüzmelőzés.

KÖRNYEZET

FÖLDRENGÉS

Előrejelzési rendszer, érzékelőkkel.

Hulladékkezelés újrafeldolozás bioanyagok energ.-hasznosítás

JÁRMŰVEK

Szállítóeszközök automatikus ellenőrzése, sofőrök informálása.

SZÁLLÍTÁS

Rázkódásfigyelés, csomagnyitás-ellenőrzés, a hűtés monitorozása.

LOGISZTIKA, KERESKEDELEM

FIZETÉS

Helyhez, tevékenységhez kötődő fizetési megoldások.

VÁSÁRLÁS

Vásárlási szokások alapján tanácsokat adó alkalmazások.

ÁRUHÁZAK

Termékelosztás felügyelete a polcokon, automatikus raktárfeltöltés.

IPAR, AGRÁRIUM

ENERGIÁ

Az energiaszükséglet megfigyelése és menedzselése.

GÁZOK

Veszélyes gázok szintjének észlelése ipari környezetben.

NÖVÉNYEK

A növény fejlődéséhez szükséges feltételek pontos szabályozása.

ÁLLATOK

Állatkezelés, helyadatok feldolgozása hatalmas területeken is.

EGÉJSÉG, BIZTONSÁG

HOZZÁFÉRÉS-SZABÁLYOZÁS

Jogosulatlan belépők felismerése korlátozott területeken.

ÁPOLÁS

Ápoltek életfunkcióinak megfigyelése, esésfelismerés.

ORVOSI HŰTŐK

Hőmérséklet-kontroll kórházi hűtőberendezéseknél.

UV-SUGÁRZÁS

A napból érkező UV-sugarak mérése, figyelmeztetés.

**Boldog
Húsvétot!**

**Köszönöm
a
figyelmet!**

Komplex hulladékelemzési protokoll

• Infravörös Spektrometria (FTIR):

- a **főkomponensek** azonosítása (KBr pasztillában)
- a szervesetlen **töltőanyagok** beazonosítása (KBr pasztillában)

• Raman térképezés

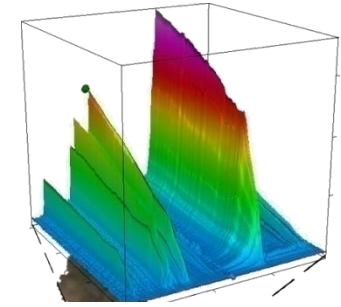
- a **minor komponensek felderítése**, a degradációs állapot meghatározása (6 x 6 cm hidegen préselve)

• Termogravimetria (TG):

- a **töltőanyag-tartalom** meghatározása

• Lézer Pirolízis – Infravörös Spektrometria (LP-FTIR):

- a **fekete szemcsék azonosítása** a polimerek hőbomlása során keletkező gázok alapján (10 mm átmérőjű, 5 mm vastag minta 200bar-on hidegen préselve)

**AZ ELVÁLASZTÁS
ELŐKÉSZÍTÉSE**

• Differenciális Pásztázó Kalorimetria (DSC):

- a frakciók **tisztaságának** és a várható **termikus viselkedése**

• Reológia (MFI):

- az **olvadék jellemzése** információk a feldolgozáshoz

• Pásztázó Elektronmikroszkópia (SEM) /opcionális/:

- a **szerkezet jellemzése**

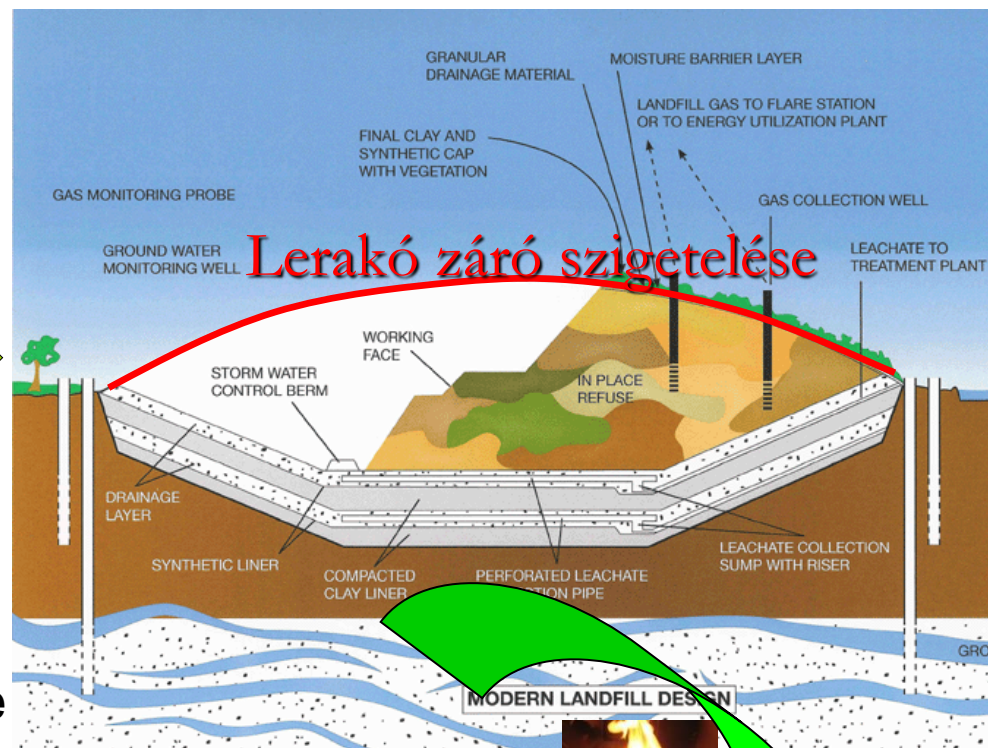
• Mechanikai vizsgálatok:

- a **használati érték** meghatározása

**A FRAKCIÓK
JELLEMZÉSE**

Termékek csomagolási hulladékokból

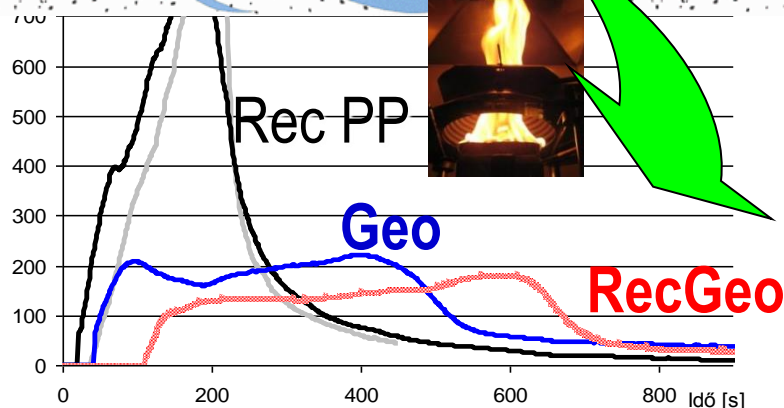
Ajánlott elválasztás	Kinyerés
$\rho < 0,92 \text{ g/cm}^3$	PP
$\rho = 0,92-0,94 \text{ g/cm}^3$	PP+PE
$\rho = 0,94-0,97 \text{ g/cm}^3$	PE
$\rho = 0,97-1 \text{ g/cm}^3$	Töltött PP
$\rho = 1-1,1 \text{ g/cm}^3$	PS/ABS
$\rho > 1,1 \text{ g/cm}^3$	Vegyes: gyanta+gumi

Égésátolt geomembrán kifejlesztése hulladéklerakók felső záró szigeteléséhez

w %	Geomembrán
PP / Rec PP	9,1
EVA	24,9
GMS	1
APP	25
Rec PUR	25
Rec gumi	15

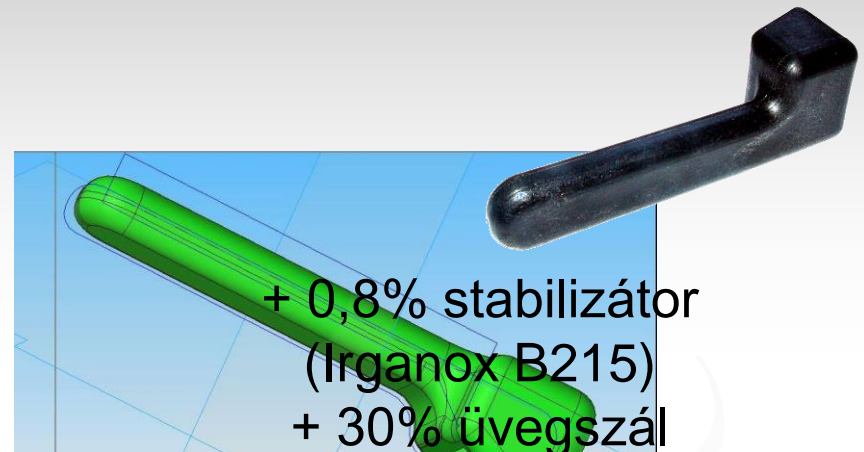

Termékek csomagolási hulladékokból

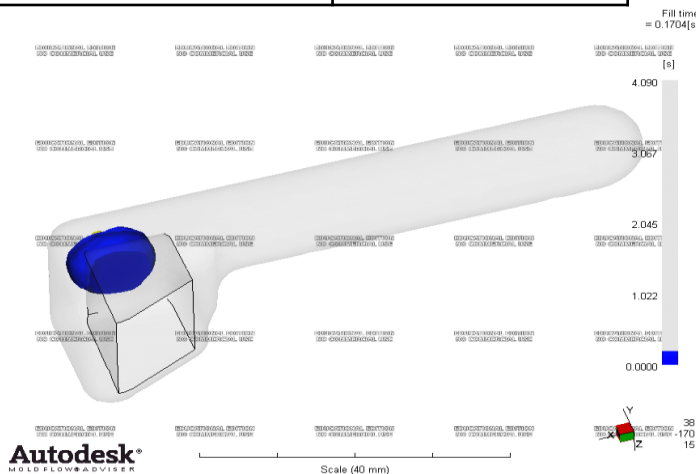
Erősített belső ajtónyitó kar

Ajánlott elválasztás	Kinyerés
$\rho < 0,92 \text{ g/cm}^3$	PP
$\rho = 0,92-0,94 \text{ g/cm}^3$	PP+PE
$\rho = 0,94-0,97 \text{ g/cm}^3$	PE
$\rho = 0,97-1 \text{ g/cm}^3$	Töltött PP
$\rho = 1-1,1 \text{ g/cm}^3$	PS/ABS
$\rho > 1,1 \text{ g/cm}^3$	Vegyes: gyanta+gumi

vagy

Paraméterek	Egység	Alkalmazott anyagok		
		ABS	PE	Hulladék
Olvadék hőmérséklet	°C	240	225	230
Injektálási sebesség	cm ³ /s	35	50	50
Nyomás	bar	1100	1000	1400
Kapcsolási pont	cm ³	15	20	15
Injektált térfogat	cm ³	50	50	50
Utónyomási idő	s	20	20	20
Utónyomás	bar	750-500	600-500	950-850
Olvadék hőmérséklet	°C	40	30	30
Hűtési idő	s	45	45	45

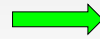

Termékek csomagolási hulladékokból

Tetőcserép, járólap

Ajánlott elválasztás	Kinyerés
$\rho < 0,92 \text{ g/cm}^3$	PP
$\rho = 0,92-0,94 \text{ g/cm}^3$	PP+PE
$\rho = 0,94-0,97 \text{ g/cm}^3$	PE
$\rho = 0,97-1 \text{ g/cm}^3$	Töltött PP
$\rho = 1-1,1 \text{ g/cm}^3$	PS/ABS
$\rho > 1,1 \text{ g/cm}^3$	Vegyes: gyanta+gumi

Az újrahasznosított műanyagokat festékekkel és 50-70% mosott folyami homokkal, vagy üvegdaralékkal extrúderben összekeverik, majd melegen préselik,

Homok Polimer Kft,